

Sygn. akt IX Pa 134/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 czerwca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku

Wydział IX Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący : SSO Maria Konieczna /spr/

Sędziowie: SSO Iwona Nowak

SSO Barbara Kuźdrzał- Kiermaszek

Protokolant: st. sekretarz sądowy Dagmara Mazurkiewicz

przy udziale ./.

po rozpoznaniu w dniu 26 czerwca 2014r. w Rybniku

sprawy z powództwa **K. P. /P./**

przeciwko (...) S.A. w J.

o odszkodowanie

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Jastrzębiu -Zdroju Wydziału IV Pracy

z dnia 28 sierpnia 2013 r. sygn. akt IV P 457/12

oddala apelację

Sędzia: Przewodniczący: Sędzia:

SSO Barbara Kuźdrzał-Kiermaszek SSO Maria Konieczna SSO Iwona Nowak

Sygn. akt. IX Pa 134/13

UZASADNIENIE

W pozwie przeciwko (...) S.A w J. powód K. P. po jego sprecyzowaniu na rozprawie w dniu 22 marca 2013r. wniósł o zasądzenie od pozwanej na jego rzecz kwoty 38.000,00 zł tytułem odszkodowania za nieprzyznanie nieodpłatnie pakietu akcji pozwanej.

W uzasadnieniu podniósł, iż pracował w górnictwie od 30 maja 1960r., przy czym w dniu 28 marca 1968r. uległ wypadkowi przy pracy pod ziemią, na skutek czego nie pracował w KWK (...) wymaganych 10 lat. Wypadek

spowodował u niego trwałe kalectwo w związku z czym przyznano mu rentę wypadkową, a pozwana wypłacała mu rentę wyrównawczą od 1 stycznia 1990r. do maja 2002r.

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu żądania pozwana zgłosiła następujące zarzuty:

- przedawnienia roszczenia w rozumieniu art. 442 § 1 kpc w odniesieniu do przewidzianego tym uregulowaniem trzyletniego i dziesięcioletniego terminu przedawnienia podnosząc, iż biorąc pod uwagę datę wypadku roszczenie uległo przedawnieniu w marcu 1978r. lub najpóźniej w 2000r. licząc przedawnienie w odniesieniu do daty zwrotu złożonego przez powoda oświadczenia o zamiarze nabycia przez powoda akcji, tj. daty 4 lipca 1997r.,
- niewskazanie podstawy prawnej żądania pozwu, brak uzasadnienia kwoty dochodzonego odszkodowania, czyli brak dokładnego wskazania żądania,
- brak wykazania szkody (faktu jej wystąpienia i jej wysokości), normalnego, adekwatnego związku przyczynowego w rozumieniu art. 361 § 1 kc pomiędzy szkodą, a działaniem lub zaniechaniem pozwanej w rozumieniu konstrukcji odpowiedzialności na bazie obowiązujących przepisów, w szczególności art. 435 §1 kc, które to okoliczności powinien wykazać powód, co nie nastąpiło,
- brak możliwości przyjęcia, iż gdyby powód nie uległ wypadkowi, to przepracowałby u pozwanej ilość lat, która uprawniałaby go do nabycia pełnego pakietu 382 akcji, gdy nie sposób przewidzieć z prawdopodobieństwem graniczącym z pewnością jak na wstępie, bo okres czasu pomiędzy wypadkiem przy pracy (28 marca 1968r.), a datą hipotetycznego osiągnięcia 24 letniego stażu pracy (1 kwietnia 1991r.) jest zbyt długi, aby stwierdzić jak na wstępie,
- powód nie wykazał zaistniałego po wypadku stopnia niepełnosprawności, z dokumentacji wynika jedynie, iż był częściowo niezdolny do pracy,
- powód nie wykazał wysokości szkody, wartości akcji, nie zgłosił w tym zakresie żadnych wniosków dowodowych,
- powód zrzekł się roszczeń o wypłatę ekwiwalentu za utracone akcje w ugodzie z dnia 14 czerwca 1991r., gdy w jej § 3 zrzekł się wszelkich dalej idących roszczeń z tytułu renty wyrównawczej,

Wyrokiem z dnia 28 sierpnia 2013r. Sąd Rejonowy w Jastrzębiu Zdroju Wydział IV Pracy w pkt. 1 zasądził od pozwanej (...) S.A w J. na rzecz powoda K. P. kwotę 27.580,40 złotych netto tytułem wypłaconego w ramach renty wyrównawczej odszkodowania z uwagi na nie otrzymanie akcji, w pkt. 2 oddalił dalej idące powództwo, w pkt. 3 odstąpił od obciążania powoda kosztami postępowania w części oddalającej powództwo, w pkt. 4 nakazał pozwanej uiszczenie na rzecz Skarbu Państwa kwoty 1.380,00 złotych tytułem opłaty sądowej od zapłaty której powód był ustawowo zwolniony.

W uzasadnieniu wyroku Sąd ten podał, iż ustalił i zważył co następuje.

Powód K. P. zatrudniony był w KWK (...) w B. w okresie od dnia 30 maj 1960r. do dnia 31 marca 1967r., a następnie w KWK (...) w J. od dnia 1 kwietnia 1967r. do dnia 26 września 1968r. na stanowisku młodszego górnika pod ziemią.

W dniu 28 marca 1968r. powód uległ wypadkowi przy pracy i z tego tytułu powodowi została przyznana renta wypadkowa z tytułu niezdolności do pracy.

Pozwana wypłacała powodowi cywilną rentę wyrównawczą liczoną jako różnica pomiędzy zarobkami trzech pracowników porównawczych, a uzyskiwaną przez powoda rentą z ZUS, z następnie od grudnia 1991r. w odniesieniu do potencjalnej emerytury.

Od maja 2003r. pozwana zaprzestała wypłaty renty wyrównawczej.

W dniu 14 czerwca 1991r. pomiędzy stronami została zawarta ugoda dotycząca renty wyrównawczej za okres od dnia 1 stycznia 1990r. do dnia 31 marca 1991r. w której powód oświadczył, że ustalona z tego tytułu kwota stanowi całkowite zaspokojenie jego roszczeń z tego tytułu za ten okres i, że zrzeka się wszelkich dalej idących roszczeń.

Powód złożył oświadczenie o zamiarze nieodpłatnego nabycia akcji pozwanej zgodnie z art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 1996r. o komercjalizacji i prywatyzacji. W odpowiedzi pozwana poinformowała powoda, iż zwraca mu oświadczenie, ponieważ powód przepracował w pozwanej 1 rok, 5 miesięcy, 25 dni, gdy wymagany staż pracy to 10 lat.

Gdyby nie wypadek przy pracy powód przeszedłby na emeryturę górniczą w grudniu 1991r.

Stosownie do obowiązujących przepisów, w tym uchwały zarządu pozwanej z dnia 23 września 2011r. w sprawie regulaminu podziału akcji serii „A” powód ze względu na swój hipotetyczny staż pracy liczony od podjęcia zatrudnienia w KWK (...), tj. od 1 kwietnia 1967r. do grudnia 1991r. hipotetycznego końca zatrudnienia w związku z uzyskaniem uprawnień emerytalnych uzyskałby ponad 24 letni staż pracy, nabyłby nieodpłatnie 382 akcje pozwanej.

Na dzień 14 sierpnia 2013r. (chwila zamknięcia rozprawy) kurs jednej akcji pozwanej wynosił 72,20 zł i stąd należna powodowi kwota wynosi 27.580,40 zł według wyliczenia $382 \times 72,20 \text{ zł}$.

Odpowiedzialność strony pozwanej opiera się na przepisie art. 435 kodeksu cywilnego w zw. z art. 444 § 2 kodeksu cywilnego, gdy nie ulega wątpliwości, że w następstwie wypadku u powoda wystąpiła szkoda w postaci uszkodzenia ciała i w postaci zmiany na niekorzyść sytuacji finansowej powoda do naprawienia której zobowiązana jest pozwana.

Gdyby nie wypadek przy pracy powód będąc w dalszym ciągu zatrudniony u pozwanej (czego nie można wykluczyć) otrzymywałby wszystkie świadczenia należne pracownikom, nabywałby wszelkie uprawnienia należne pracownikom, w tym prawo do akcji pozwanej. Niewątpliwie doszło do zmiany stosunków w rozumieniu art. 907 § 2 kc i powód miał prawo żądać odszkodowania z uwagi na nieotrzymanie pakietu akcji.

Skoro pozwana wyliczała powodowi rentę wyrównawczą w odniesieniu do zarobków pracowników porównawczych do listopada 1991r., to należy uznać, że pozwana przyznała, że powód do tej daty byłby w dalszym ciągu u niej zatrudniony i tym samym przyjął grudzień 1991r. jako chwilę uzyskania przez powoda hipotetycznych uprawnień emerytalnych, a nie datę wskazaną przez pozwaną w zaświadczeniu z dnia 28 marca 2013r. tj. 12 lipca 1985r., a więc wyliczoną z uwzględnieniem 25 lat pracy pod ziemią, gdy na potrzeby wypłaty poszczególnych rat renty wyrównawczej nie można przyjmować różnych dat potencjalnej emerytury.

Nie zasługiwał na uwzględnienie zarzut przedawnienia podniesiony przez pozwaną gdy powodowi była wypłacana renta wyrównawcza przez pozwaną do kwietnia 2003r. co spowodowało przerwę biegu przedawnienia w rozumieniu art. 123 kodeksu cywilnego i stąd przedawnienie biegnie na nowo od maja 2003r. i do przedawnienia doszłoby najwcześniej w maju 2013r zgodnie z art. 442 ¹ kodeksu cywilnego zdanie drugie, a bieg terminu przedawnienia poszczególnych rat renty w rozumieniu art. 118 kc można liczyć od rozpoczęcia emisji akcji, tj. od 6 lipca 2011r., a powód złożył pozew w dniu 29 maja 2012r.

Nie nastąpiło zrzeczenie się roszczenia przez powoda w ugodzie z dnia 14 czerwca 1991r., gdy powód zrzeka się w jej treści ściśle określonych roszczeń, gdyby zrzekł się innych należałoby to precyzyjnie i szczegółowo opisać w ugodzie, co nie nastąpiło mimo, iż ugoda była sporządzona przez pozwaną, a więc podmiot profesjonalny. Dodatkowo nie można uznać jak na wstępie, gdy ugoda, co wynika z orzecznictwa obejmuje wyłącznie przedmiot postępowania ugodowego.

Nieuzasadnionym był zarzut pozwanej, iż powód powinien wykorzystać swe możliwości zarobkowe, gdy w okresie wyliczania renty wyrównawczej w odniesieniu do zarobków pracowników porównawczych świadczył pracę, a w okresie wyliczania tego świadczenia w odniesieniu do potencjalnej emerytury powód nie miał obowiązku podejmować dodatkowego zatrudnienia.

W oparciu o powołane przepisy Sąd zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę jak w pkt. 1 wyroku, w pkt. 2 wyroku oddalił dalej idące powództwo jako wygórowane i nieznajdujące potwierdzenia w zebranych materiałach dowodowych, w pkt. 3 wyroku orzekł o kosztach na mocy art. 100 kpc odstępując od obciążania powoda kosztami postępowania w części oddalającej powództwo uznając, iż przemawiają za tym względy słuszności, zaś w pkt. 4 wyroku Sąd orzekł w oparciu o treść art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28 lica 2005r. (Dz.U. Nr 167 poz. 1398).

W apelacji od wyroku pozwana zaskarżając wyrok w jego pkt. 1, 3 i 4 zarzuciła:

1. naruszenie prawa materialnego art. 907 § 2 kc w zw. z art. 442 § 2 kc, art. 361 § 1 i 2 kc, art. 442 § 1 kc, w zw. z art. 117 § 2 kc, art. 508 kc w zw. z art. 65 § 2 kc, kolejno przez przyjęcie, że:

- wystąpiła zmiana stosunków uzasadniająca jednorazowe podwyższenie wypłacanej powodowi renty wyrównawczej, że po stronie powstała szkoda w postaci utraconych korzyści – prawa do nieodpłatnego nabycia 382 akcji pozwanej,

- normalnym następstwem wypadku przy pracy, któremu uległ powód w dniu 28 marca 1968r. oraz utraty przez niego zdolności do pracy była utrata prawa do nieodpłatnego nabycia 382 akcji pozwanej,

- pozwana nie może uchylić się od zaspokojenia roszczenia powoda pomimo tego, że uległo ono przedawnieniu, a pozwana podniosła zarzut przedawnienia,

- zobowiązanie pozwanej nie wygasło pomimo tego, że strony zawarły w dniu 14 czerwca 1991r. ugodę w której powód zwolnił pozwaną z objętego pozwem długu, a pozwana to zwolnienie przyjęła,

2. naruszenie przepisów postępowania art. 278 kpc, 233 kpc, kolejno poprzez:

- niedopuszczenie z urzędu opinii biegłego na okoliczność wartości akcji pozwanej,

- dowolną ocenę dowodów zgromadzonych w sprawie oraz uznanie za bezsporne faktów mających kluczowe znaczenie dla sprawy,

3. braki i błędy w ustaleniach faktycznych – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia polegający na przyjęciu, że gdyby nie wypadek przy pracy, któremu powód uległ w dniu 28 marca 1968r., to powód pracowałby nadal u pozwanej aż do osiągnięcia okresu zatrudnienia wynoszącego ponad 24 lata.

Zgłaszając takie zarzuty pozwana wniosła o zmianę wyroku w zaskarżonej części poprzez oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje, ewentualnie o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji z uwagi na nierozpoznanie przez ten Sąd istoty sprawy z pozostawieniem temu Sądowi orzeczenia o kosztach instancji odwoławczej.

W uzasadnieniu apelacji pozwana generalnie powtórzyła zarzuty petitum apelacji, dokonując ich rozbudowania.

Powód wniósł o oddalenie apelacji.

Rozpoznając apelację Sąd Okręgowy zważył co następuje.

Sąd I instancji przeprowadził w sprawie wyczerpujące postępowanie dowodowe w zakresie niezbędnym dla wyjaśnienia istoty sporu.

Sąd ten dokonał w oparciu o zebrany materiał dowodowy prawidłowych ustaleń faktycznych zresztą bezspornych pomiędzy stronami.

Sąd ten również stosując właściwe uregulowania prawne w zakresie dotyczącym przedmiotu sporu i ich prawidłowe rozumienie słusznie orzekł jak w wyroku, jak również prawidłowo i wyczerpująco uzasadnił wyrok.

Na przyjęcie hipotetycznego stażu pracy powoda w wymiarze ponad 24 lat pozwala niewątpliwie okoliczność wypłacania powodowi przez pozwaną renty wyrównawczej, z tytułu wypadku powoda przy pracy w pozwanej w dniu 28 marca 1968r. wyliczanej jako różnica pomiędzy hipotetycznymi dochodami powoda, w postaci hipotetycznego wynagrodzenia ustalonego na podstawie wynagrodzeń trzech pracowników porównawczych, a faktycznymi dochodami powoda w postaci renty z ZUS i dalej od grudnia 1991r. w odniesieniu do hipotetycznej emerytury górniczej, przy przyjęciu przez samą pozwaną przejścia na hipotetyczną emeryturę górniczą od grudnia 1991r.

Taki sposób wyliczenia renty wyrównawczej jednoznacznie wskazuje na przyjęcie prawdopodobieństwa graniczącego z pewnością i to przez stronę pozwaną, skoro była płatnikiem tej renty i dokonała wyliczenia j.w., że gdyby nie wypadek przy pracy w pozwanej to powód pracowałby nadal w pozwanej, co najmniej do końca listopada 1991r. (gdy pozwana wypłacała powodowi ostatecznie rentę wyrównawczą od grudnia 1991r. jako różnicę pomiędzy rentą inwalidzką z tytułu wypadku przy pracy a hipotetyczną emeryturą górniczą, o czym była już mowa powyżej) i uzyskałby sporny staż pracy.

Reasumując, Sąd Okręgowy w pełni podzielił ustalenia i argumentację Sądu I instancji i przyjął za własne, z jej uzupełnieniem (argumentacji) w zakresie jak powyżej.

W takiej sytuacji nie zachodzi potrzeba powtarzania tej argumentacji co wynika

z ukształtowanego już orzecznictwa Sądu Najwyższego w tym przedmiocie.

Podkreślić należy, iż przedstawiony bezsporny sposób wyliczenia renty wyrównawczej dla powoda od grudnia 1991r. przy niewątpliwym uprzednim przyjęciu jak wyżej, czyni bezzasadnymi zarzuty pozwanej w zakresie dotyczącym przyjętego hipotetycznego stażu pracy powoda dla celów rozstrzygnięcia w sprawie.

Czyni te zarzuty bezzasadnymi, gdy brak jest jakiegokolwiek uzasadnienia dla różnej oceny danej okoliczności, w tym przypadku hipotetycznego stażu pracy powoda, dla celów tożsamyh postępowań o rentę wyrównawczą, gdy dochodzone przez powoda roszczenie, zdaniem Sądu Okręgowego, wbrew zarzutom apelującej, jest roszczeniem w ramach podwyższenia takiej renty z mocy art. 907 § 2 k.c., bezspornie pierwotnie przyznanej i wypłacanej powodowi z mocy art. 444 § 2 k.c.

Wskazać należy w tym miejscu, iż renta przewidziana przepisem art. 444 § 2 k.c.,

na gruncie ukształtowanego już w orzecznictwie sądowym rozumienia tegoż uregulowania, obejmuje nie tylko utracone wynagrodzenie, którego podstawową funkcją jest niewątpliwie utrzymanie pracownika i jego rodziny, ale renta ta obejmuje również wszelkie inne utracone korzyści, które dany pracownik mógłby osiągnąć, gdyby nie uległ, jak powód w niniejszym postępowaniu, wypadkowi przy pracy u danego pracodawcy – pozwanej – niewątpliwie korzyści w postaci uprawnienia do pełnego pakietu akcji.

Podkreślić należy, iż Sąd I instancji prawidłowo wyliczył wartość roszczenia, zgodnie z art. 363 § 2 k.p.c. stanowiącym zasadę, że jeżeli naprawienie szkody ma nastąpić w pieniądzu, wysokość odszkodowania powinna być ustalona według cen z daty ustalenia odszkodowania, prawidłowo przy braku innej możliwości wyliczenia na dzień wyrokowania.

Zdaniem Sądu Okręgowego w sprawie o przedmiocie sporu jak w niniejszej sprawie, przy bezspornie zmiennej wartości akcji, nie ma innej możliwości określenia ich wartości jak na dzień zamknięcia rozprawy.

W ocenie Sądu Okręgowego słuszne jest także stanowisko Sądu I-instancji, iż nie nastąpiło zrzeczenie się przez powoda roszczenia w zakresie dotyczącym akcji pozwanej, gdy takiego zrzeczenia się nie można niewątpliwie wyinterpretować

z zapisów powołanej przez pozwaną ugody z dnia 14 czerwca 1991r. w sytuacji, gdy akcje nie były przedmiotem tej ugody.

Odnosząc się do zarzutu pozwanej w zakresie przedawnienia roszczenia, należy dodać, iż skoro roszczenie to nie było przedawnione w dacie wejścia w życie ustawy z dnia 16.02.2007r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny (Dz.U. z 2007r., Nr 80, poz. 438), która dodała art.442(1) k.c., to należy prawidłowo stosować nowe uregulowanie, gdy art.2 ww. ustawy stanowi, iż do roszczeń, o których mowa w art. 1, powstałych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, a według przepisów dotychczasowych w tym dniu jeszcze nieprzedawnionych, stosuje się przepisy art. 442¹ Kodeksu cywilnego, czyli tego nowego uregulowania.

Sąd Okręgowy podzielił stanowisko Sądu I instancji w świetle wyroku Sądu Najwyższego z dnia 19.02.2014r. (sygn. akt I PK 293/13) w sprawie tut. Sądu o sygn.

IX Pa 52/13 o generalnie tożsamym przedmiocie sporu, do czasu zakończenia której było zawieszona niniejsze postępowanie, gdy w uzasadnieniu ww. wyroku Sąd Najwyższy podzielił stanowisko tut. Sądu co do podstaw odpowiedzialności pozwanej, biegu 3-letniego terminu przedawnienia, związku przyczynowego między danym zdarzeniem wypadkowym a możliwością świadczenia pracy i stąd nie uzyskaniem akcji, przyjętego sposobu wyliczenia liczby i wartości akcji.

W konsekwencji takiego stanowiska Sąd Okręgowy uznał zarzuty apelacji

za nieuzasadnioną polemikę z prawidłowym rozstrzygnięciem Sądu I instancji i z mocy

art. 385 k.p.c. wyroku oddalił apelację jako bezzasadną.

Sędzia: Przewodniczący: Sędzia:

SSO Barbara Kuźdrzał- Kiermaszek SSO Maria Konieczna SSO Iwona Nowak